

Bài 28

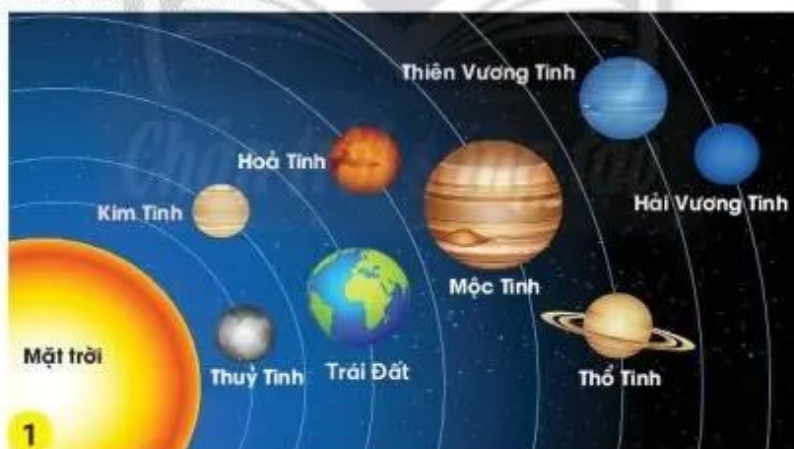
Trái Đất trong hệ Mặt Trời

Em biết những hành tinh nào trong hệ Mặt Trời?

- Chỉ và nói được vị trí của Trái Đất trong hệ Mặt Trời trên sơ đồ, tranh ảnh.
- Nêu được Trái Đất là một hành tinh trong hệ Mặt Trời; chỉ và nói được chiều chuyển động của Trái Đất trên sơ đồ, mô hình.
- Giải thích được hiện tượng ngày và đêm.
- Nêu được Mặt Trăng là vệ tinh của Trái Đất và chỉ được chiều chuyển động của Mặt Trăng.

- Quan sát sơ đồ hệ Mặt Trời và cho biết:
  - Có bao nhiêu hành tinh trong hệ Mặt Trời?
  - Từ Mặt Trời ra xa dần, Trái Đất là hành tinh thứ mấy?
- Chỉ trên hình và nói với bạn về vị trí của Trái Đất so với Mặt Trời và các hành tinh khác.

Sơ đồ các hành tinh trong hệ Mặt Trời

- Vẽ hoặc làm mô hình hệ Mặt Trời bằng đất nặn.

- Chỉ trên hình và nói với bạn về chiều chuyển động của Trái Đất quanh mình nó và quanh Mặt Trời.
- Trái Đất có những chuyển động nào? Nếu nhìn từ cực Bắc xuống, các chuyển động đó cùng chiều hay ngược chiều kim đồng hồ?

Trái Đất chuyển động quanh mình nó theo chiều từ tây sang đông. Nhìn từ cực Bắc xuống, Trái Đất quay ngược chiều kim đồng hồ. Thời gian Trái Đất quay hết một vòng quanh mình nó là một ngày.

Trái Đất chuyển động quanh Mặt Trời theo chiều từ tây sang đông. Thời gian Trái Đất quay hết một vòng quanh Mặt Trời là một năm.

- **Trò chơi:** "Trái Đất quay".

Chuẩn bị:

Quả địa cầu, tranh vẽ Mặt Trời.

Thực hiện:

- Một học sinh đứng yên và cầm tranh vẽ Mặt Trời.
- Một học sinh cầm quả địa cầu bước đi theo chiều chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời và xoay quả địa cầu theo chiều Trái Đất quay quanh mình nó.

**Trái Đất là một hành tinh trong hệ Mặt Trời.
Trái Đất vừa chuyển động quanh mình nó, vừa chuyển động quanh Mặt Trời.**

- Thực hiện thí nghiệm tìm hiểu ngày và đêm trên Trái Đất.

Chuẩn bị:

Một phòng tối, một chiếc đèn pin hoặc đèn bàn, một quả địa cầu.

Thực hiện:

* Bước 1:

- Đặt đèn cố định và chiếu vào quả địa cầu.

- Nếu hình dung chiếc đèn như Mặt Trời, quả địa cầu như Trái Đất thì:
  - + Mặt Trời có chiếu sáng tất cả bề mặt của Trái Đất vào cùng một thời điểm không? Vì sao?
  - + Phần nào của Trái Đất là ban ngày, phần nào là ban đêm?

* Bước 2:

- Tìm vị trí của Việt Nam và Cu-ba trên quả địa cầu.
- Khi Việt Nam là ban ngày thì Cu-ba là ban ngày hay ban đêm? Vì sao?
- Quay quả địa cầu theo chiều chuyển động của Trái Đất quanh mình nó và nhận xét về ban ngày, ban đêm ở Việt Nam và Cu-ba.

- Hãy tưởng tượng nếu Trái Đất ngừng quay quanh mình nó thì ngày và đêm trên Trái Đất sẽ như thế nào?

- Theo em, ý kiến của bạn An đúng hay sai? Vì sao?

Vì Trái Đất chuyển động quanh Mặt Trời nên có những nơi chỉ có ban ngày, có những nơi chỉ có ban đêm.

Trái Đất có dạng hình cầu nên Mặt Trời chỉ chiếu sáng một nửa Trái Đất. Tại một vị trí trên Trái Đất, khoảng thời gian được Mặt Trời chiếu sáng là ban ngày, khoảng thời gian không được Mặt Trời chiếu sáng là ban đêm. Trái Đất luôn chuyển động quanh mình nó nên mọi nơi trên Trái Đất có ngày và đêm kế tiếp nhau.

- Em thường nhìn thấy Mặt Trăng khi nào? Vào những đêm có trăng, hình dạng của Mặt Trăng thay đổi như thế nào?

- Nói về chiều chuyển động của Mặt Trăng quanh Trái Đất.
- Tại sao Mặt Trăng được gọi là vệ tinh của Trái Đất?

Sơ đồ chuyển động của Mặt Trăng quanh Trái Đất

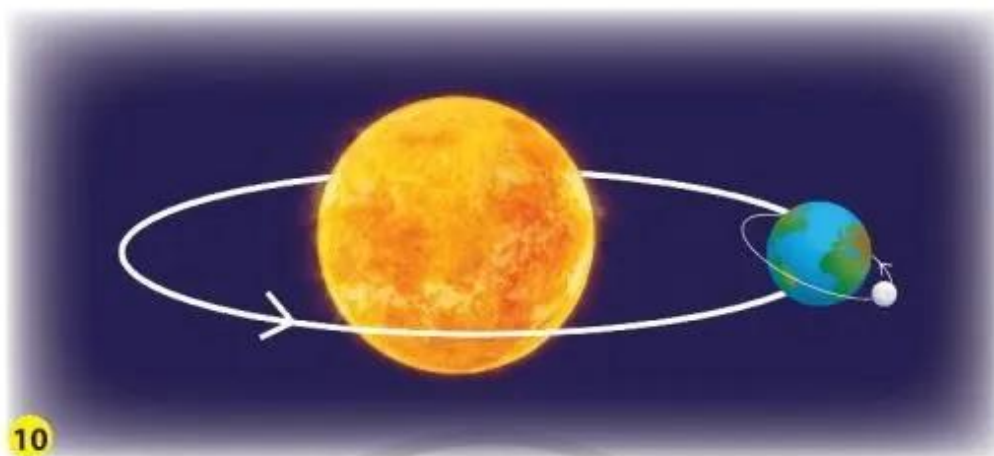

Mặt Trăng chuyển động quanh Trái Đất nên gọi là vệ tinh của Trái Đất.

- Chỉ trên hình vị trí Mặt Trời, Trái Đất, Mặt Trăng và nói về chiều chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời và Mặt Trăng quanh Trái Đất.

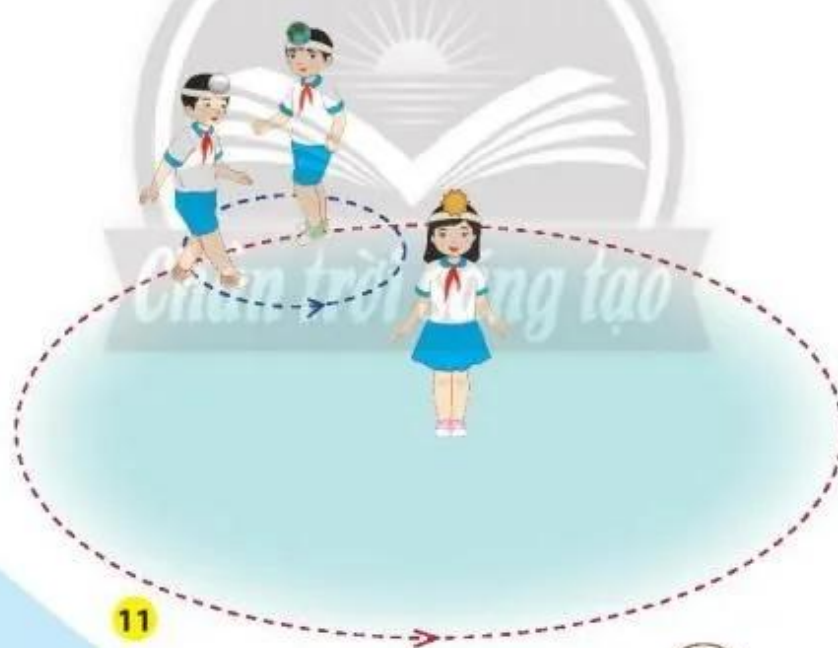
- So sánh độ lớn của Mặt Trời, Trái Đất, Mặt Trăng.

10

- Trò chơi:** "Chuyển động của Trái Đất và Mặt Trăng".

11

Mặt Trời lớn hơn Trái Đất,
Trái Đất lớn hơn Mặt Trăng.

Hành tinh
Hệ Mặt Trời
Vệ tinh

Em biết những châu lục và đại dương nào trên Trái Đất?

- Tìm và nói được tên các châu lục, các đại dương và vị trí của Việt Nam trên quả địa cầu.
- Nêu được một số dạng địa hình của Trái Đất. Xác định được địa hình nơi học sinh đang sống.
- Chỉ được các đới khí hậu trên quả địa cầu và trình bày được hoạt động của con người ở từng đới khí hậu.

- Quan sát quả địa cầu:
  - Nhận xét màu sắc được thể hiện trên quả địa cầu.
  - Chỉ đại dương và lục địa.

Trên bề mặt Trái Đất có chỗ là đất, có chỗ là nước. Những khối đất liền lớn trên bề mặt Trái Đất gọi là lục địa. Những khoảng nước rộng bao bọc phần lục địa gọi là đại dương.